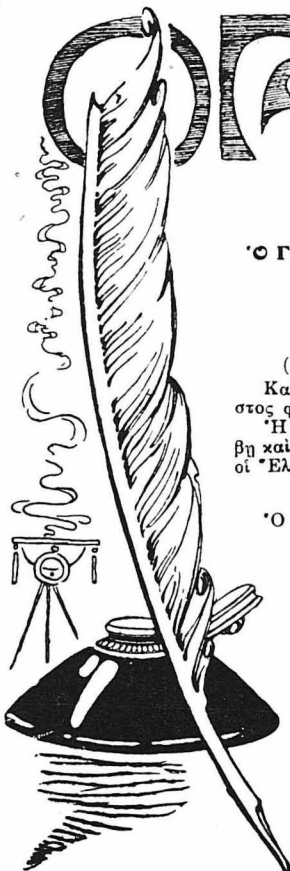

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Του κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

‘Ο Γαβριηλίδης και ο Βασιλεύς Γεώργιος. — ‘Ο Συνταγματισμός. — «Ο κ. Υπουργός να περιμένη !...» — Τα γεγονότα του Καστελλορίζου. Ένας χαρακτηρισμός για το Στ. Δραγούμη, κτλ.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Και άκολούθησε ή αίσχρα και έπονειδιστος φυγή...

‘Η «Ακρόπολις» προσπάθησε να προλάβη και τόν πόλεμον αυτόν, αλλά και πάλιν οί Έλληνες τής έτριξαν τά δόντια...

‘Ο Γαβριηλίδης άγαπούσε τόν Βασιλέα Γεώργιον, εις τόν όποιον, σάν άπέθανε, θέλησε να προσάμοση τού έπίθετον «ο άλημονήτης».

‘Αν και δημοκρατικός κατά βάθος, ένόμιζε τήν Βασιλείαν, κάτι θετικόν, σοβαρόν, συγκεντρωτικόν και έπιβλητικόν για τούς άγραμμάτους πολιτικώς και άμόρφωτους κοινωνικώς, Έλληνας.

‘Αλλά τήν ήθελε Βασιλείαν σωστήν, βασιλεύουσαν, μεγάλην, μεγαλοερεπή, βαρύνουσαν, οδηγούσαν, παραδειγματίζουσαν, παρσύρουσαν και όχι παρασυρομένην άπό τά λαϊκά ρεύματα και τά ένστίκτους όρμάς τού πλήθους.

Εις τού παλάτι δέν έπήγαινε, τήν καμαρίλαν τήν έσυχαινετο, τά αυλικά ζώα δέν ειχε μάτια να τά ίδη και έκφράσειε να τά χαρακτηρίση.

Μόνον εις τόν Παλαδιαμαντόπουλον ειχε κάποιαν έκτίμησιν. Μιά φορά πού αυτός, τόν ρώτησε εκ μέρους τού Βασιλέως, τήν γνώμη του, για κάποιο ζήτημα τότε ειδικώς και γενικώς για όλην τήν κατάστασιν, ο Γαβριηλίδης τού έμύνησε, εκείνο πού ειχεν ειπει κάποτε, στον Βασιλέα του, κ' ο Ριβαρόλ :

— «‘Αν θέλη να βασιλεύση, εινε καιρός να κάμη τόν βασιλέα.

‘Αλλως δέν ύπάρχει βασιλεύς !»

Μετά δε τού συλλαλητηρίου τής 14 Σεπτεμβρίου 1909, τού ειπε :

— «‘Ο Βασιλεύς πρέπει να πάρη ένθάρρουνιν άπό τήν θέλησιν αυτήν τού λαού και να καταστή εις τού μέλλον βασιλικώτερος».

Μιά φορά ειδεν ένα άξιωματικόν τού ναυτικού, ... έφιππον, να χρησημεύη, ως διαγγελεύς, σε κάποια γυμνάσια, στον βασιλέα και άνεφώνησεν :

— «‘Ωστε ή Έλλάς έθιμούοργησε και άξιωματικούς άμφιβίους.

Δέν έχωνε τόν παρεξηγημένον ύπό τών Έλλήνων Συνταγματισμόν.

— Συνταγματικόν πολιτεύμα δια τούς Έλληνας βουλευτάς, εινε, έλεγε, να φοροϋν πάντοτε τού κάπello τους μέσα στη Βουλή, να πατούν με λάσπες, άπάνω στα θρανία, να μιλουν με τά χέρια στις τσέπες τού παντελονιού, να χτυπούνε τού μπαστούνι τους στην αίθουσα τών συνεδριάσεων και να λένε ότι φθάσουν. ‘Αλλο ; Τίποτε !

Μιά φορά κάποιος άπό τούς κοινωνιολόγους άν ένθυμούμαι καλάς, μου έστειλε κάποιο φιλολογικo-κοινωνικό άρθρο, με τήν παράκληση να δημοσιευθή εις τήν «Ακρόπολις». ‘Ηταν τότε πού ο Χαλκοκορνάλης, ο νυν Διευθυντής τής «Νέας Ημέρας», ειχε ανακινήσει τού ζήτημα τού «Σκαντζοχοίρου» τής Έλληνικής οικογενείας.

‘Ο Γαβριηλίδης τού άπέρριψε και τού έπέστρεψε συνοδύσας αυτό με τού εξής σημείωμα :

— «Πολύ μεγάλο, πολύ πρωτόλειο, ήμισια ένδιαφέρον».

‘Ο Γαβριηλίδης (Σκίτσο τού έν Παρισίους διασήμου Έλληνος ζωγράφου Γαλάνη)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ

ποτε ιδιαίτερο κεφάλαιο, και έρχομαι άνα γυρίσαμε εις τήν ‘Αθήνα, καταπικραμένοι και συντετριμένοι, άπό τήν άπροσδόκητον έκείνη συμπεριφορά τών Γάλλων.

Θυμούμαι τότε πού ο Παπαβασιλείου, ο Κυβερνήτης τής «Έλλης», άνταντόφιλος όπως είμουνα κ' έγώ, άράστησε άπό τού κακό του και μου έλεγε πώς δέν μορχει πειά να ίδη στα μάτια του άνταντόφιλον εφημερίδα.

‘Έγινε τότε άρκετός θόρυβος εις τήν ‘Αθήνα, φαίνεται δε ότι έτάραξε και τόν Βενιζέλο και μου μήνυσε να πάω σπίτι του να τόν ιδώ.

Χαριέδες όμως τότε πολιορκούσανε τού σπίτι του. (‘Ολοι οί Έλληνες εινε πρόθυμοι να γίνουιν χαφιέδες. ‘Οσοι δέν ήσαν τότε τής Κυβερνήσεως, ήσαν τής ‘Αγγλογαλλικής ‘Αστυνομίας.) Τού άπήνησα ότι θα προσπαθήσω να πάω, χωρίς να γίνω άντιπάλτος, γιατί είμουνα ύπήλληλος, ταλαισθητής γερά άπό τού Κράτος. Και πράγματι έπήγα. ‘Ηταν ώρα τού γεύματος.

‘Ο Βενιζέλος με ρώτησε να τού πώ καταλεπτώς, τί συνέβη με τού Καστελλορίζου. Με ήκουσε με προσοχή μεγάλη και όταν έφθασα στίς κατά τής σημαίας μας προστιχτές τών Γάλλων, ειδα άπό τά μάτια του ν' αναβλύζουιν δάκρυα χονδρά... ‘Εταράχθην.

— ‘Αυστυχώς, μου λέει, ότι θέλουν κάνουν !... Δέν άκούιν, ούτε σμματίζουιντα !... ‘Έχουν παρασυρθεί άπό τού θυμό τους... ‘Εφταίξαμε κ' έμεις... Τους δάσαμε άφορμάς πολλάς...

— Δέν ξέρω, κ. Πρόεδρε, τού ειπα, τί τους δώσαμε και τί μάς κάνουν ! Τού ζήτημα τού Καστελλορίζου εινε ζήτημα φιλοτιμίας για ήμάς και για ύμās. Πρέπει ν' αναστηλωθή πάλιν ή Έλληνική σημαία εκεί κάτω. Και για συμφέρον άκόμη ιδιού τους... ‘Ο Έλληνικός κόσμος έχει καταπικραθή με τή διαγωγή τους. Καθημερινώς δημιουργουν έχθρους με τή διαγωγή τους... Δέν επέμβητε έσείς, προσωπικώς. ‘Η επέμβασίς σας πολλά θα σώση...

‘Ο Βενιζέλος ύπεσχέθη να έξασκήση όλην τήν επιροήν του, για να έπανορθώσουνε τού σφάλμα τους οί Γάλλοι. Με ρώτησε μόνον άν δέχωμαι ν' άποσταλώ πάλιν έγώ εκεί για τού θεωρούσε «έξορία».

— ‘Αν και εινε έξορία, τού άπάντησα, και για έξορία έστάλην εκεί κάτω, τώρα πού πήρε έκείνη τροπή τού ζήτημα, έχωρίστας πάω.

‘Ο Γαβριηλίδης μ' έπερίμενε με άνυπομονία ν' άκούση τί έλέχη μεταξύ μας και τί θα γείνη με τού Καστελλορίζου. ‘Ηταν τότε στίς πειό μεγάλες άντιβενιζελικές, τού φούριες.

Σάν τού ειπα για τά δάκρυα τού Βενιζέλου, πού με συνενήνησαν κ' έμένα, μου άπήνησε :

— Δέν τόν ξέρεις ; Αυτός εινε ήθοποιός.

‘Απάνω στη κουβέντα τού διηγήθηκα για τού φτωχικό τραπέζι τού φαγητού τού Βενιζέλου και για τού γραφείο του, πού ήτανε γεμάτο εικόνες, φωτογραφίες, σκίτσα, προτομές και γελοιογραφίες όλο τού ίδιου Βενιζέλου.

— «‘Ο ναός τού έαυτού του» μου άπήνησε.

Κατά τών Γαβριηλίδην, ο μακαρίτης Στέφανος Δραγούμης ήταν «ο παροιμιώδης άκούραστος και προσεκτικός άνθρωπος».

‘Οταν άκουσε ότι οί κάτοικοι ενός χωριού παραμεθορίου, τής Δερβέν—Καρυάς, συντάξαν σύνδεσμον προς έξόντων τών... ζωοκλεπτών, κατά τόν Μάϊου τού 1910, ειπε :

— ‘Αλλού γίνουινται συνεταιρισμοί γεωργικοί, κτηματικοί και στην Έλλάδα προς... έξόντων άνθρώπων !

Μιά άκόμα σκιά δια τού Κράτος.

‘Ο Γαβριηλίδης έγραψε και έξέδωκε και μίαν κωμωδίαν.

Τάς «Τορπίλλας», τήν όποιαν όμως άμέσως... έτορπίλλασεν ο ίδιος, για να τήν βυθίση εις τά βάθη τής λησμοσύνης.

(‘Ακολουθεί)